

Biblioteca Științifică și comunitatea universitară: un parteneriat durabil

Valentina TOPALO,
șef Serviciu Activități Culturale și Promoționale, șef CD al ONU

De ani buni, Biblioteca Științifică valorifică avantajele unei bogate tradiții a colaborării dintre facultățile universității, liceul și colegiul *Ion Creangă*. În fiecare an, sînt elaborate programe cultural - educative care fac din Biblioteca Științifică **un adevărat laborator de valorificare și promovare a informației**.

În articolul 23 al Legii - cadru a învățămîntului din Republica Moldova, apărută în 2005, se precizează că: "Bibliotecile din instituțiile din învățămînt sînt parte integrantă a sistemului de învățămînt..." În alt articol, 35, al aceleiași legi, se menționează că în instituțiile de învățămînt se cere respectată Declarația Universală a Drepturilor Omului. Legea susține și promovează realizarea dreptului de acces la informație, materializat în diverse acțiuni și activități la nivel local și național. Stabilirea și respectarea tuturor acestor aspecte contribuie la funcționarea eficientă a unui tip de **parteneriat eficient** între Bibliotecă – Universitate - Bibliotecar. **Parteneriatul întru educație se prezintă ca o concretizare a atitudinii de reînnoire / revitalizare a învățămîntului basarabean. Deja nu mai este nici un secret că este vorba despre asocierea a doi sau mai multor parteneri în vede-**

rea realizării unui scop comun în educație. Această relație partenerială creează premisele unui învățămînt competitiv, performant.

Parteneriatul dintre Universitate și Biblioteca Științifică se înscrie într-un program larg de activități de durată, roadele colaborării neîntîrziind mult.

Crearea, în 2004, a *Centrului Activități Culturale și Promoționale* a reprezentat un prim pas în implicarea partenerilor în procesul de implementare a politicilor culturale de dezvoltare la nivel universitar și municipal. În vederea intensificării activității celor 8 Facultăți, a Liceului și Colegiului și impunerii lecturii drept factor activ economic și social, Centrul și-a creat parteneri în vederea organizării manifestărilor culturale. **Tipul de parteneriat cultural** presupune dezvoltarea acestor relații de cooperare la nivel local / național în cadrul unui program bine structurat, larg deschis către cititori. O primă etapă este **identificarea doritorilor** de a participa, apoi se elaborează un plan și se introduce în nomenclatorul de activități extracurriculare al studenților. Consistența planului de activitate se demonstrează odată cu aplicarea lui în cadrul Saloanelor, Pridvorului, Cenaclului, Clubului – importante **laboratoare de cooperare**

culturală pentru comunitatea universitară. În urma unor astfel de activități diverse, este posibilă cultivarea următoarelor abilități: aptitudini de colaborare / cooperare; valorificarea colecțiilor; elaborarea unor planuri, scenarii; capacitatea de a evolua în fața publicului.

Biblioteca propune un șir de activități în cadrul Salonului Literar, Salonului Muzical, Pridvorului Casei, Clubului ONU NORD / Comitetul Helsinki (fondat în aprilie 2006), Cenaclului universitar **Kontur**. Cititorii asistă la lansări de carte, spectacole literare, muzicale, folclorice, de unde pleacă cu impresii, idei noi, cu bibliografii recomandate de la cele 22 expoziții tematice anuale. Mai totdeauna apare posibilitatea creării concordanței între conținutul activității propriu-zise și cerințele reale ale studenților, diverse ca structură, dar legate prin interese, prin necesități de informare, prin vocație formativă. Acestea sînt premise certe pentru sporirea numărului de cititori ai Bibliotecii și indicelui anual de circulație a cărților beletristice, științifice, tehnice, etc. Mileniul III este, indubitabil, unul al Internetului, pentru mulți - un mileniu al culturii, al subculturii, iar pentru alții un secol al **LECTURII**. Trebuie să înțelegem că și pentru studenți anume aceasta este principala sursă de informație. Vremea cînd era de văzut un student cu un Balzac subsioară, cînd citea preocupat pe Shakespeare

sau Eminescu, a cam dispărut. De aceea, sînt binevenite ședințele de cenaclu, spectacolele de poezie, de folclor, de muzică, medalioanele literare și muzicale. Studenții au la dispoziție portaluri informaționale moderne: EDU.EBSO, INASP-PERI, GOOGLE, ALTAVISTA, LITERNET etc, datorită cărora ei reușesc sincronizările cu noutățile din domeniu.

Workshopurile au conceptul și specificul lor: sinteza dintr-un loc istoric concret, plus un moment cultural, plus un moment artistic. Locul istoric este valorificat prin diverse programe, obiectivele cărora sînt: promovarea conceptului de utilizare a patrimoniului; parteneriat eficient în domeniul realizării patrimoniului; schimb de experiență între Biblioteca – Universitate - Bibliotecar.

Beneficiile majore ale funcționării acestor Saioane constau în faptul că cititorii se pot documenta temeinic în scopul soluționării unor probleme comune: desfășurarea practicii pedagogice în liceele din republică, participarea la olimpiadele republicane, la training-uri, seminare, proiecte educaționale, susținerea examenelor de bacalaureat. Spre exemplu, CLUBUL ONU NORD / Comitetul Helsinki funcționează în parteneriat cu ONG-urile interesate de colecțiile respective de documente. Obiectivele principale sînt: promovarea documentelor ONU / Comitetul Helsinki și încurajarea dezvoltării echilibrate a relațiilor dintre CLUB și Universitate. Detalii suplimentare despre activitatea CLUBULUI pot fi obținute pe adresa www.undp.md. CLUBUL ONU NORD asigură schimbul de informații și idei între parteneri; furnizarea informațiilor în legătură cu tema preferată; familiarizarea cititorilor cu documentele ce ilustrează politicile europene / globale; utilizarea tehnologiilor moderne, practicarea noilor forme de colaborare între CLUB și grupurile de studenți / elevi / profesori.

În cei 5 ani de activitate, Clubul Onu Nord și-a demonstrat utilitatea pentru comunitatea universitară și pentru municipiu în ceea ce privește po-

sibilitățile de informare și documentare. Strînsa colaborare cu cele 8 Facultăți, susținerea din partea Rectoratului, Bibliotecii asigură cadrul și condițiile necesare desfășurării unei activități performante. Formele diverse de lucru ale Clubului (seminarii, traininguri, dezbateri, discuții etc.) sînt orientate cu scopul de a forma studenților capacitatea de a polemiza, a-și impune opinia proprie, dar și a accepta și alte idei judicioase enunțate de oponenți. Acțiunile științifice și culturale programate pentru 2005 - 2006 au debutat sub genericul: *Anii 2005 - 2014, Deceniul pentru Educație în scopul Dezvoltării Durabile (decenii proclamate de ONU), 1997 - 2006 Decenii declarate pentru Eradicarea Sărăciei, 60 de ani de la înființarea Organizației Națiunilor Unite, Ziua Internațională a Tineretului, a Studenților, Anul 2006 - Anul Deșertificării etc..* În agenda Clubului au fost înscrise activități speciale consacrate *Zilelor ONU în comunitatea universitară*.

În plus, Biblioteca promovează valori precum diversitatea culturală și înțelegerea reciprocă, aprobă și un plan organizațional care stabilește modul de funcționare a acestor Saloane și a Clubului. Aceste forme de activitate înglobează: platforme de informare; gestionarea conținutului tematic; cadrul conceptual; documentarea; relațiile

cu facultățile / liceu / colegiu, promovarea manifestărilor cultural - științifice.

Structura oricărui Salon dictează un șir de avantaje: eficientizare, transfer de know - how, credibilitate / **scalabilitate, sustenibilitatea** prin fidelizarea partenerilor. În planul anual de dezvoltare a Bibliotecii, promovarea educației prin accesul la informație constituie unul dintre obiectivele principale pe termen lung, constituind un factor esențial în dezvoltarea de perspectivă a Bibliotecii. Avantajul este, pe de o parte, de natură intelectuală și spirituală, și, pe de altă parte, ilustrează capitalul social / cultural cristalizat al comunității. Domeniile valorificate / acoperite de către CACP sînt: limbă, literatură, lingvistică, istorie, civilizație, artă, muzică, videofilme, CD, DVD, resurse sustenabile Internet, TV, serviciile de computer. De asemenea, Clubul ONU colaborează cu primăria orașului, cu muzeul municipal și ONG-urile din nordul republicii. Din 2001, BȘU participă la programele culturale realizate de primăria municipiului. Sînt valorificate, în acest sens, bogata experiență a bibliotecarilor noștri, precum și programul PNUD Moldova, rețeaua EBSCO Publishing.

În activitatea Centrului din 2005 - 2006, trebuie menționate un șir de manifestări memorabile: **Anul Sadoveanu - 125 de ani de la naștere, Mihai Eminescu - 155 de ani de la naștere, Anul**

Mozzart - 250 de ani de la naștere, Universitatea de Stat Alecu Russo - 60 de ani de la fondare, Biblioteca Științifică - 60 de ani de la constituire, ONU - 60 de ani, UNESCO - 60 de ani, Ziua Bibliotecarului, Săptămăna Tineretului și a Studentului. Pe parcursul anului de studii, au fost organizate circa 220 de expoziții de documente care au oferit acces direct la cărțile, revistele, periodicile, materialele ilustrative necesare pentru pregătirea la orele practice, a tezelor de an, de licență și de master. Dintre acestea, 17 expoziții au fost amplasate în spațiile expoziționale din holurile Bibliotecii. Aproximativ 2000 documente au fost solicitate de către 2400 de cititori. Cele mai frecventate expoziții au fost: **Anul 2005 – Anul Sadoveanu; Anul Mozart - 250 de ani de la naștere; M. Eminescu - 150+5 ani de la naștere, 2005, (colecție de carte rară din biblioteca ziaristului Iulius Popa; Lumină și Credință (colecție de carte religioasă inedită din biblioteca bibliofilului bălțean Ion Nicorici); Alecu Russo - 186 de ani; O oră de literatură și voie bună cu Gh. Calamanciuc; Prinso Smerit Scumpei Profesii - E. Harconița, biblioteconomistă - 30 ani de activitate; Primăvara în Versuri și Pictură; Lumina Învierii - Paștele; Biblioteca și Proprietatea inte-**

lectuală - 26 aprilie, ziua Mondială a Proprietății Industriale; În numele Victoriei (60 de ani ai victoriei asupra fascismului); - Contribuțiile Profesorilor Universitari – Breviar - 60 de ani a

BȘU (expoziție de fotografii); - Conținut. Particularitate. Individualitate - 60 de ani de la constituirea Bibliotecii Științifice; ONU - 60 de ani, Iubim Cartea și Trăim prin Ea (5 octombrie - Ziua Bibliotecarului); Iurie Colesnic – nesecat izvor al culturii Basarabene; Inovație – Inteligență AGEPI; Tot binele din lume în ritm de colind.

Potențialul cultural - educativ pe care-l conțin documentele din expoziții, este popularizat și prin intermediul Caleidoscopului cultural - TV din holul BȘU. Biblioteca creează teleinformații consacrate zilelor Mondiale, Zilelor Internaționale etc. Informația TV este un liant între cititor și colecția Bibliotecii. După prezentarea a 19 teme în 457 de sliduri, s-a observat că o bună parte din beneficiari agreează noul gen de prezentare a materialului, a fragmentelor muzicale din simfonii, concerte, muzică folk. În așa mod este cultivat gustul pentru noile cărți, CD-uri, DVD-uri. Activitatea Bibliotecii este popularizată și prin standurile amplasate în hol, care propun cu regularitate informații noi: Zile Mari la BIBLIOTECĂ, "Asociația Pro Basarabia și Bucovina", Breviar, expoziția Institutul Cultural Polonez, Muzeul Bibliotecii, Biblioteca Științifică a Universității de Stat Alecu Russo, Onoare cu Cartea, Universitatea de Stat Alecu Russo. Cultivarea cititorului se realizează prin acțiuni educaționale organizate în cadrul Saloanelor Literar, Muzical, Pridvorul Casei: lansări de carte, medalioane literare, spectacole literare, muzicale, cu antrenarea profesorilor, scriitorilor, savanților din Universitate și din municipiul Bălți. CACP a pregătit un program de activități culturale consacrat **Ceahlăului prozei românești, M. Sadoveanu**, în colaborare cu profesorii și elevii Liceului Teoretic, Colegiului Pedagogic Ion Creangă, studenții Facultății Filologie.

Numai în 2005 - 2006, au fost organizate 12 ședințe ale **Salonului Literar**, în cadrul cărora au fost lansate 11 cărți ale profesorilor și scriitorilor din Moldova: **Ion Iachim: Cu jăratecul pe buze; Octavian Pop - 75 de titluri din Drept, Teologie, Beletristică; Octavian POP: Răspunderea penală și pedeapsa; Mikaela Țaulean: ON intercultural communication and language education; Elena Varzari, Oxana Ceh, Eugenia Proțiu: Modern English short stories for critical thinking classes; Nina Socoliuc, Victoria Cojocar: Fundamente pentru cunoștințe ale educației copiilor de vîrstă preșcolară, Margareta Curtescu: Eternul Orfeu, Diana Vrabie: Urme pe nisip, G. Calamanciuc: Urmașii lui Ștefan, Anatol Codru: Întîmplarea mirării.**

Borges susținea: **Laudă-se alții cu cărțile care le-au scris, eu mă laud cu cărțile pe care le-am citit.**

În anul de studii, au fost sărbătorite Ziua Internațională a Tineretului (expoziție – dialog), Ziua Studenților (discuții despre procesul de la Bologna), inaugurată expoziția aniversară: Anul 2005 - Anul Mihail Sadoveanu, promovat spectacolul literar - muzical: *Prin Eminescu supraviețuim: El ne adună*

*grămăjoară” (Octavian Goga), Două virgule despre Dragoste - recital de poezie postmodernă, dedicat Zilei Internaționale a Poeziei, conferința - I. A. Komensky - pedagog al tuturor timpurilor; revista orală - A fost Război - 60 de ani ai Marii Victoriei; TVC - Natura: Armonie sau Tragedie – Facultatea Științele Naturii și Agroecologie; spectacolul literar *Ion Creangă în Universul literaturii*; revista orală: Anul 2006, Anul Deșertificării; Lunarul Ecologic și Spiritual etc.*

În **Salonul Muzical** au fost organizate manifestări consacrate Anului Enescu, Anului Mozart fiind interpretate piese muzicale și fragmente din lucrările compozitorului George Enescu, E.T.A. Mozart. Decanul facultății Muzică și Pedagogie Muzicală, Margareta Tetelea, a comentat cu multă afectivitate și competență opera muzicală a lui Enescu. Participanții au putut trăi clipe de adevărată delectare intelectuală.

Una din ședințele din **Pridvorul Casei** a fost dedicată Sărbătorilor de Iarnă. A fost elaborat scenariul *Colinde, Colinde*, propus elevilor colegiului *Ion Creangă*. Tot la Pridvor a fost expusă expoziția *Tot binele din Lume în ritm și vers de Colindă*. Folcloristica numără 2 secole de cercetare a obiceiurilor calendaristice. În fiecare an, cititorii doresc să afle cât mai multe despre *Colinde, Plugușor*,

Sorcova. În acest scop, ei consultă culegerile E. Botezatu, G. Junghietu, P. Ștefănuță, M. Pop, G. Vrabie etc.

Printre preocupările Bibliotecii, un loc important îl ocupă fotografierea activităților, promovate

în aceste saloane, expuse trimestrial în BREVIAR-ul din holul Bibliotecii. În anul 2005 au fost făcute 1 500 de fotografii.

De asemenea, CACP colaborează cu mass - media locală și republicană: TV - NIT, Radio – Moldova, TV-6 Bălți, ziarele Vocea Bălțiului, Spirit Românesc Astăzi. Nevoia instituirii și menținerii unor raporturi de parteneriat între Biblioteca Științifică și Universitate / Liceul Teoretic / Colegiul *Ion Creangă*, este justificată prin programe de activitate similare: programe direcționate de Legea Bibliotecii, Legea Învățământului, Legea Culturii. B Ș U concepe **parteneriatul** ca un proces complex, de o mare responsabilitate socială, la a cărei realizare sînt chemați să contribuie toți **factorii educaționali**.

Bibliografie consultată:

1. *Legea Republicii Moldova cu privire la biblioteci*, nr. 286-XIII din 16 noiembrie 1994: [republicat cu toate modificările]. In: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 7 febr., 2003, nr 14-17, p. 5-10.
2. *Legea Republicii Moldova privind accesul la informație*, nr. 982-XIV din 11 mai 2000. In: Monitorul oficial al Republicii Moldova, 28 iulie, 2000, nr 88-90, p.6-11.
3. Bousquet, M.; Lesquins, N.; Wiegandt, C. *Locul Bibliotecii Naționale a Franței în cadrul rețelelor naționale. Bilanț și perspective*. In: Biblioteconomie: culegere de trad. prelucrate, 2005, nr 1, p.39-49.
4. Cavalieri, P. *Bibliotecile și serviciile on-line personalizate*. In: Biblioteconomie: culegere de trad. prelucrate, 2005, nr 1, p. 50-62.
5. Kies, C. *Marketing and Public relations for Library*. NewYork, 1987.
6. McQuail, D.; Wihani S. *Modele ale comunicării de masă*. București: SNSPA, 2001. 200 p.
7. Pușkova, S. V. *Biblioteca de Stat pentru literatură străină din Moscova*. In: Biblioteconomie: culegere de trad. prelucrate, 2005, nr 1, p. 99-106.